

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Helyben: Negyedévre . . . . .
Egy évre . . . . .
Vidékire: Negyedévre . . . . .
Egy évre . . . . .

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
G ó s z l ó J ó z s e f.

== Egyeszsám ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Az új kormány bemutatkozása.

— július 1.

Tegnap mutatkozott be *Kuen-Héderváry* Károly gróta képviselőházban.

Rövid beszédet mondott, különösen hangsúlyozva, hogy teljesen a *Széll* Kálmán kormányzati elveinek alapján áll és fő törekvése az lesz, hogy szabadelvű szellemben a magyarságot megerősítse, a mi az ország legfontosabb nemzeti érdeke.

De az ellenzék még ezt a rövid beszédet sem akarta türelemmel meghallgatni. Megijedt az ellenzék világgá kürtölt győzelmének vesztett hírétől és minden áron meg akarta mutatni az ország ellene háborgó közvéleményének, hogy semmit sem engedett a negyvennyolc-ból.

Mikor a miniszterelnök kijelentette, hogy a katonailétszám-emelés javaslatát egyelőre leveszi a napirendről, a legobstrukciósabb féktelenség vad vihara tört ki ellene.

— Csaló! Szószegő! Horvát!

Menjen vissza Zágrábra! ezt kiabálták feleje sértő, durva hangon.

Akik kiabáltak, mindössze kevesen voltak és nem éppen a javából; de azért alaposan megzavarták a törvényhozási alkotmányosság rendjét.

Szinte kirítt viselkedésükből, hogy magukra akarják vonni az ország figyelmét s meg akarják mutatni, hogy *Khuen-Héderváry* is tövisseken fog járni.

Ez a nyers neveltlenség azonban nem rontotta, sőt inkább emelte, fokozta az új miniszterelnök politikai kijelentéseinek hatását.

Ime itt következik politikai tudósítónk részletes h iradása az új kormány bemutatkozásáról,

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, június 30.

Az új parlamenti épület még a katonai tüntetések alatt sem látott annyi közönséget és oly feszült érdeklődést, — mint a mennyi ma a *Héderváry* kormány bemutatkozása napján megjelent és illetve megnyilatkozott. A bejárók előtt tömérdek közönség várta az új kormány tagjait és kísérelte meg a bejutást a kép-

viselőházba, a hol ma az ő felfogása szerint szenzációs politikai előadást tartottak.

A folyosók is már kora reggel megteltek a képviselők, az újságírók és vendégeik hadával. Folytonos zsi-bongás, nyüzsgés mozgás volt mindenfelé.

Leginkább a horvátok tüntek fel, a kik a hátsó folyosóról az innensőre vontak fel és nem csináltak titkot abból, hogy horvátul is tudnak.

— Majd alább adják! — adták át a szót egymásnak a *Héderváry* ismerői — Megtanulnak még ezek magyarul is.

Apponyi pontban fél 11-kor lépett az elnöki emelvényre, — fekete ruhában jött, mint az egész jegyzői kar. A kormány tagjait nagy lármával fogadta az ellenzék. Különösen *Tomasics* horvát miniszter ellen volt nagy az elkeseredés és a szenvedélyeket az elnök csak percek múlva tudta lecsendesíteni.

A meg nem alkudott szélbaliak folytonos zajjal kísérték az új miniszterelnöknek különösen első mondatait. *Héderváry* gróf azonban előkelően és nyugodtan nézett szembe a zajongókkal.

Semmi a sodrából ki nem hozta és a mikor programjára tért rá, nagyobb figyelmet tudott biztosítani és végül az egész szabadelvűpárt tetszését biztosította.

Fürdő élet az ó-korban.

Most, midőn már csak napok kérdése, hogy az emberek nagy tömege szerteszéled a világ minden pontja felé, nem lesz talán érdektelen, ha elmondunk egyet-mást a fürdők történetének múltjából.

A mythologikus világban a forrásoknak magas származást tulajdonítottak. Mindeniknek megvolt a maga istenője, nimfája. Az orákulumok a gőzölgő források mellett tanyáztak. Herodotos szerint a lybiai oázon Jupiter temploma forrás mellett állt. Delfiben is ott volt a *Kassotis* kutfője és — mint *Pausanias* írja — *Pythia* gyakran a víz gőzétől kapta ihletét. De a görögöknél még sem fejtett ki fürdőélet úgy, mint a rómaiknál.

Bajae ma is világhírű emlékekkel bír, mert élete össze van nőve Róma történetével. Fekvése nagyszerű. Közel van hozzá *Cumae*, a legrégebb város s az *Avernus* tava, hol a pokol bejárása nyílt. Kihamvadt vulkánok és meleg források környékeztek. A nagy patriciusok ott építették nyaralóikat s mikor már nem volt elég térség, a paloták alapfalait

a tenger vizébe rakták. Pompa, zajt és vétkes félszke volt ez a hely. *Seneca* panaszkodik egyik levelében, hogy nem tud nyugodni az örökös fürdői zaj miatt. Már kora reggel hallja a fürdővendégek lubickolását. Minden órában fürdenek, ujjongva labdáznak s nyögve forgatják a nehéz óngolyókat. Ott próbálgatják az éneket, mások harsányon vitáznak, s közbe egy-egy sivitás hallatszik, jeléül annak, hogy tolvajt fogtak, aki valamelyik fürdő ember ruháját akarta elemelni. Az árusok éles hangon kínálgatják a süteményeiket, mert az volt a szokás, hogy ettek is a fürdőben. A partokon pedig örömtől és italtól mámoros emberek bolyonganak, míg a luknini tó partjai boldogok dalaitól visszhangzanak s a tó vizén fényesre festett koronákkal, rózsa-koszorúkkal fődött sajkák usznak. E vízi kirándulások telvék örömmel, a fürdő pedig visszhangzik a sokféle játéktól. Általában a komor *Seneca* úgy festi *Bajae*-t, mint az örömmek, a jókedvnek, de egyuttal a bűnöknek híres tanyáját.

Hát még római nyilvános fürdők! *Márványmedencék*, ezüstesövek, szobrok mindenütt. *Agrippa*, *Titus* és *Nero* közfürdőin kívül egész sereg magánfürdő volt. *Caracalla* fürdői, amelyeket bizonyos

meghatározott órákban egyaránt megnyitottak a szenátorok és a nép használatára, ezerhatszáz márványüléssel bírtak a *Diocletianéi* pedig több, mint három-ezerrel. A falak mozaikkal fedték s azokon gyönyörű rajzok és színek. Ezüst esővekből folyt a víz a szép ezüst medencékbe, melyekben a nép gyermeke is bátran fürödhetett egy kis rézpénzért. De ez a kényelem természetesen rossz hatással is volt az emberekre, amennyiben a meleg vízben kimerülten órákig henyéltek és gyakorolták magukat a borivás nemes sportjában.

És ahova a rómaiak hatoltak, mindenütt fennmaradtak az ő fürdő-kedvtelésük és pompájuk maradványai, vagy emlékei: a savoyai *Alix*, a provençei *Aix* a pyrenei hegyek közötti *Dax*, *Bagnères de Bigorre* és *de Luchon*, — a spanyol *Alhama* és *Caldus*, a svájci és a Bécs melletti *Baden*, a német *Wiesbaden*, az angol *Barth (Aque Solis)* s a mi mahádiai *Herkules* fürdőnk mind a rómaiakra emlékeztetnek. A római „*Aquae*” (víz) szó sok fürdő nevében maradt fenn; így pl. *Aequi*, *Atques*, *Aix*, *Ax* és *Dax*.

Róma történetének első századaiban a férfiak és a nők külön fürödtek s tiszt-

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak:

Héderváry Károly gróf miniszter-

Ukács László, Kolozsváry Dzsó

or, Wlassics Gyula, Darányi

g Lajos és Tomasics Miklós.

Elnök megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

Csávossy Béla háznagy bevezeti a kormány tagjait. (Éljenzés jobbról, zaj, kiabálás balról. Zsivió kiáltások)

Pichler (feláll, kiabálva): Mit csinál mit akar itt Tomasics? Hogy mer a miniszteri székbe ülni. (Zsivió kiáltások.)

— Halljuk a bécsi kamarillát? — szélbalról. (Percekig tartó zaj.)

Elnök: Nem szabad ebben a házban horvátul beszélni! (Zaj.)

Papp, Lengyel Zoltán felállva kiabálnak.

Pichler egyre Tomasicsra mutatva, kiabál.

Héderváry gróf miniszterelnök felolvastatni kéri a legfelsőbb kéziratot.

Hertelendy jegyző felolvassa a Héderváry kinevezéséről szóló kir. kéziratot. Majd a kormány egyes tagjait kinevező okiratot is felolvassa. A jobboldal minden minisztert megéjlenéz. Tomasics nevével újból zajos zsiviózás hallatszott a szélbalon.

A miniszterelnök programja.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök: Kötelességének tartja, a midőn a házban először szólal fel, kifejtetni azon elveket és irányzatot, a melyet a kormányzásban követni akar. Előbb a munkarendet akarja közölni; mert első sorban az alkotmányos rend helyreállítására vállalkozott. (Tetszés.) A katonai javaslatokkal szemben kijelenti, hogy bár a többség aka-

ratának érvényesülni kell. (Nagy zaj a szélbalon.)

Ugron Gábor: A többség az semmi. A fő az ország, a nemzet.

Héderváry gróf: Károsnak és veszedelmesnek tartja a jelen helyzetet, a melyből az országot ki kell menteni. A katonai javaslatokat egyelőre felfüggeszti. (Nagy zaj. Papp Zoltán, Lengyel, Vázsonyi, Csávolszky felugrának és kiabálnak: Látjátok?! Megmondtuk! Tudtuk mi jól! Percekig tartó láрма.)

Elnök csendet kér. (Folytonos zaj.)

Polonyi és **Kossuth** csillapítják a szélbalt.

Leszkay Gyula: Szószegővel nem állunk szóba. (Folytonos zaj.)

Szemere Miklós előbb a szélbalhoz majd a miniszterelnökhöz megy és aztán békíti a szélbalt, mondván, hogy a min. elnök nem fejezte be beszédét.

Elnök a méltányosságra hivatkozik. (Zajos taps.) A szélbal viselkedése lehetlenné teszi a magyar parlamentárizmust. (Zajos éljenzés, taps jobbról.)

Kubik: A szószegésért felelni kell! (Zaj.)

Elnök: A min. elnök be sem fejezte a mondatot. Kubikot rendreutasítja.

Héderváry gróf: A katonai javaslatot felfüggeszti amíg az új véderőjavaslatot a ház beterjeszti, (Helyeslés jobbról.) a katonai javaslatokat pedig most mint feleslegest visszavonja, (Helyeslés) de nem zárkózik el az ujoncszám emelésétől az ország érdekére való tekintettel. A rendes ujoncjutalékról szóló javaslatot kéri majd tárgyalni, a mivel megszűnik az akadálya a normális tárgyalásnak. Előbb is azonban pénzügyi felhatalmazást, aztán a sorozás szüksége végett az ujoncozási javaslatot tárgyalatná azután a költségvetést. A kiegyezést a nyári szünet előtt már tár-

tességes nők a császárok korában sem léptek közös medencékbe. De később az együttesen való fürdés általánossá lett és annyi visszaélést szült, hogy Hadrián, Traján, Marc, Aurelius és Alex, Severus császárok szigorú parancsal tiltották ezt el. Azonban Heliogabal újra megengedte a közös fürdést és Gallienus császár maga is mindig nőekkel együtt fürdött.

Midőn a római birodalom székhelyét a Keletre tették át, a brusszai fürdő (60 angol mérföld Konstatinápolytól) egyszerre nevezetessé lett. Ismerték azt különben már előbb is, s az ifjabb Phinius egy levélben kéri urát, Trajánt, hogy engedje meg neki e fürdő épületeinek helyreállítását. Konstantin császár pompásan fölépítette ezt a fürdőhelyet és „királyi fürdők”-nek nevezte. De a XII. vagy a XIII. században e fürdők csilága teljesen letűnt és csak jóval később keltették új életre a brusszai fürdőt, amely a Keletnek ma is leghíresebb fürdője.

Claudian 390 körül az enganei hegyekben fekvő Abano meleg kénforrása-iról irt egy dicsérő költeményt. Valószínűleg ez a dicséret buzdította Cassiodorust Theodorik titkárát arra, hogy részletes utasítást adjon egy építésznek a romba dőlt abonai fürdők teljes helyre-

állítására. S e fürdő mai napig fenmaradt, még pedig virágzó állapotban.

Ugyanez a Cassiodorus engedélyt adott Winiswadnak, Theodorik egyik harcosának arra, hogy a bormioi fürdőket használhassa köszvénye ellen. Ekkép a bormioi vendégkönyv első lapján Winiswad neve szerepelt volna 525-ben, ha akkor a kurlista fogalma már ismeretes lett volna Theodorik unokája: Athalarik goth király pedig Priniscrinus nevű ezredesének adott engedélyt arra, hogy meglátogassa Bajaet, melyet ez engedélyben szép fürdőhelynek nevez — vize ugymond — csodás hatású és az egészségre nézve sokat ér.

Ugyanebben az időben keletkezett Justinian egy törvénye (117-ik novella), mely szerint. Ha egy nő fürdik valamely férfival egyszerre, ez elegendő ok a férjnek a válásra. S az, hogy ily törvényt kellett hozni, mutatja, mennyire feunmaradhattak a régi visszaélések s mutatja azt is, hogy ami sokat ósárolt korunk mennyivel jobb, mint a régi volt.

E kevés adat az, amely a római fürdők életére némi világosságot vet és a mai fürdőélettel való összehasonlításra alkalmat nyújt.

valni nem lehet, bár ezáltal gazdasági érdekeink szenvedni fognak, mert stabilitást kellene hozni gazdaságunkba, hogy az eddigi károkat mielőbb helyre hozzuk és a pangást megszüntessük. Külföldi kereskedelmi érdekeink végett mielőbb javaslatot fog beterjeszteni a külföldi kereskedelmi érdekeink előmozdítására. Az állami beruházásokról szóló javaslatot is sürgősnek tartja, valamint a valuta végleges rendezése céljából a készfizetések felvételéről szóló javaslatot is sürgősnek tartja. (Élénk helyeslés.) Az állami tisztviselők fizetés rendezését a méltányosság kívánja. (Zajos tetszés.)

Papp Zoltán: Uj választás lesz!

Héderváry gróf: Programját ismerteti ezután. Az 1867 XII. t. c. alapján áll, mert ez hozza meg kulturális és gazdasági haladásunkat és fejlődésünket, mint a hogy azt eddig is biztosította (Helyeslés.) Ez uton tartható fenn a monarchia két államának biztosítása. Ehez az alaphoz rendületlenül ragaszkodik és visszautasít minden oly törekvést, a mely annak megbomlására vezetne. Hazánk érdekeit tekinti első sorban irányadónak. A mult kormány ígéreteit a katonai ügyekben fenntartja. (jelvények, magyar tiszték áthelyezése stb.) és azt megismétli. (Éljenzés.) Ezután a kormányzat szabadelvűségéről szól. A szabadelvűség alkotó tényező Magyarország kormányzásában. Ezentul is a szabadelvűség lesz az államfenntartó és gyarapító tényező. (Zajos éljenzés a szélsőjobbon.) Ennek a szabadelvűségnek a gyakorlati életben is érvényesülni kell. Az előzőkormány nyomán akar haladni, annak folytatását tűzte célul és szívvel-lélekkel követi Széll nyomdokát. (Zajos tetszés.) A kormányzat tisztességét, becsületességét akarja érvényesíteni a politikai ellenféllel szemben is. (Általános helyeslés.) Számít az egész ház összeműködésére és a haza érdekét nem akarja frázisnak tekinteni. (Tetszés.) A magyarságot erősíteni akarja. A magyar nyelvnek és politikának érvényesülni kell. (Élénk tetszés.)

Lengyel a hadseregben is!

Héderváry A haza minden polgárának együtt kell érezni a közöshaza iránt. (Nagy zaj a szélsőbalon.) A magyar politikai jelleget meg kell tartani és a ki az ellen áskálódik, meg fog toroltatni. (Tetszés.)

Utal az államháztartás egyensúlyának megtartására, és a zavartalan fejlődésre. A közgazdasági politikában a földmivelés ipar és kereskedelem érdekeit mindig egyaránt előmozdítani akarja. Az adóreformmal a legszegényebb osztályokat akarja segíteni. — (Éljenzés) erős középosztályt is akar, hogy elmondhassa Széchenyivel: Magyarország nem volt, hanem lesz. (Tetszés.) A mult hagyományait respektálva azt akarja, hogy Magyarország legyen erős és nagy! (Hosszas éljenzés és taps.)

Kossuth Ferenc nem tartja szerencsésnek a miniszterelnök bemutatóját. Ugy látszik, nem ismeri a hazai politikai vi-

szoryokat. (Derűtség jobbról.) Visszatartja azt a rágalmat, mintha ő és pártja a nemzeti követelményeket feladta volna. Utolsó erejükig harcolni fog azokért és olyan fegyvert fog használni, a minőket a helyzet kívánni fog és akkor akkor szabadjára hagyja pártja akaratját Sajnálja, hogy a miniszterelnöknek e házban nincs gyökere. Felháborodik Tomasics kinevezetésén. (Nagy zaj a szélbalon) Külömben higgadságát megőrzi, mert mit pártvezérnek ez kötelessége. Egyébként az exlexből akarta kivezetni az országot.

Mit csináljon a főrendiház?

Elnök kéri a házat, hogy miután a főrendiház is össze van hívva, fél órára függesszék fel az ülést. (Helyeslés.)

Holó Lajos arra kéri a házat, hogy a tárgyalást ne függesszék fel, hanem halasszák holnapra. (Ellenmondások.)

Eötvös Károly egyik indítványt sem fogadja el, hanem folytassa a képviselőház a tárgyalást és halasszák el a főrendiház ülést.

Elnök megjegyzése után

Ugron Gábor Eötvös álláspontját foglalja el, mert az ellenzék határozati javaslatot is nyújthat be.

Nagy Ferenc szerint a törvényhozás mindkét házában ma kell kihirdetni a kormány kinevezési okiratait.

Eötvös Károly fenntartja álláspontját, különben nyilatkozzék a miniszterelnök.

Apponyi az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Zichy János kijelenti, hogy ő gyönyörködve látja a szabadelpvűpárt kudarcát és a konzervatív keresztény irányzat hajnalhasadását. Kijelenti, hogy a néppárt lojális lesz a kormányval szemben, ha a kormány a Széll által inaugurált kormányzati rendszert megtartja.

Szederkényi Nándor nem előlegez a kormánynak bizalmat, ők fenntartják követeléseiket.

Nagy Ferenc Zichyvel szemben védi a szabadelvűséget. A nemzeti aspirációk — ugymond — fennállanak a szabadelvű pártban is.

Barabás Béla kéri, hogy beszédét holnapra halaszthassa, annal is inkább, mert a miniszterelnök programjára nézve a függetlenségek ma este párthatározatot akarnak hozni.

Ezzel az ülés véget ért.

A főrendiház ülése.

Saját tudósítónktól.

A főrendiház 12 óra helyett egyegyed háromkor tartotta ülést, melyen a királyi kéziratok felolvasása után

Hédervary kérte, hogy miután a képviselőházban a bemutatkozás formáin még nem estek át, programbeszédét máskor mondhassa el.

Csáky Albin gróf elnök ezt tudomásul vette. Együttal üdvözölte az új kormányt, remélve, hogy sikerül a parlamenti békét helyreállítani.

Ezzel az ülés véget ért.

Iparunk és kereskedelmünk védelme.

jul. 1.

Valamelyik ócska mesében — aligha azok közül való, amelyek az aranykálással ékes rónaságon teremnek — egy óriási bálnáról van szó, amely ebéd utáni szieszta közben a tenger végtelen pamlagján elsunnyadt. A szokatlan nagy-

ságu, mozdulatlan szörnyeteget az emberek szigetnek nézték és birtokukba vetették. Mindenek előtt persze építkezni akartak, de mily nagy volt örvendetes megrökönyödésük, hogy az első ásónyomon szalonna talajból zsirforrás fakadt. Nosza nagy serényen hozzáfogtak a zsirkutak ásásához s már-már meggazdagodtak, mikor az egyik ügyetlen kutató nagyon mélyen letalált ásnit s egyszerre csak a bálna elevenjébe ütötte ásóját. — Erre a gorombaságra felébredt a bálna s miután a sziesztaból is elég volt, szépen alábocsátkozott a tenger mélyébe, lemosva magáról az élődsi hadat.

Bizony ez elég együgyű mese, hanem az meg éppen bolond dolog, hogy allegóriának kitűnő. A szunyókoló bálna szép Magyarországot jelenti, a kapzsi kutások pedig — mondani se kell — az osztrákokat, akik századok óta szivattyúzzák nem csak zsirunkat, hanem vérünket is. Az allegória azonban abban hibás, hogy lomhaságunkat nem eléggé tünteti fel.

Mi lomhábbak vagyunk, mint a bálna, amely rögtön lerázta magáról az élődsi hadat, amint az ásó elevenjét érte mi azonban csak akkor és akkor is csak nagy nehezen kezdünk mozgolódni, mikor már vérszegények lettünk. Persze mert alig tudunk talpra állani a nagy elgyengülés miatt.

A talpraállás alatt nem az obstrukciót értjük, hanem a Magyar Védő-Egyesület megalakulását. Az osztrák kapzsiság, melybe az utóbbi időben még meglehetősen adag impertinencia is vegyült, végre eszméletre hozta, felriasztotta az anyagilag mélyen sújtott ipari és kereskedelmi világot s a magyar nemzetgazdákat. Kossuth Lajos diés szelleme felébredt az elszibadt szivekben és megmozdult a társadalom is, hogy megvívni segítsen a magyar ipar és kereskedelem önvédelmi, sőt függetlenségi-harcát.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdaszövetség, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, a főváros és vidék legtöbb ipartestülete és iparos egyesülete, számtalan kaszíró és kör, élükön a fővárosi Park-klubbal, szövetkeztek, hogy a küzdelmet diadalra vigyék. Az alapítók között pedig ott van a székesfőváros, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye és több vidéki törvényhatóság.

A mozgalom tehát örvendetesen nagy arányokban indult meg, de mi sajnálattal észleljük egy nagy és egy igen nagy sőt ellenálthatatlan tényező hiányát. Az első a sajtó. Nem így kellene egy ilyen nagy horderejű dolog mellett agyálgni, hanem az utolsó vidéki lap minden egyes számának ceterum centeója kellene hogy legyen a magyar ipar és kereskedelem védelme. A másik hiányzó tényező a közönség lelkes érdeklődése, ami nélkül az egész mozgalom eltölpül. Nemzeti ügyről van szó: iparunk és keres-

kedelmünk függetlenítése, megerősítése, nem pedig az obstruálás, sőt a nemzeti jelvények és a magyar szó kivívása az első lépés a független Magyarország felé.

Igaz, kedvezőtlen körülmények között indult meg a mozgalom. A parlamenti váltás zaja és lázában a fontosabb dologról elterelődött a közfigyelem. Megfordítva kellett volna, hogy legyen és sajnós hogy nem így történt.

Városunknak és vármegyénknek magyarságunknál és a polgárság legnagyobb részének függetlenségi elveinél fogva előkelő szerepet kellett volna vinni a mozgalomban már eddig is, azonban az érdeklődésnek még semmi nyoma. — Legközönyösebbek pedig azok, akiknek zászlóbontani hivatásuk és kötelességük lett volna: a függetlenségi párt korifeusai. Ugy látszik egyelőre megelégszenek a nóta elzengésével: ha még egyszer azt izeni, magam is el fogok menni.

0.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A gazdasági ismétlő iskola szervezése.** A közoktatásügyi miniszter által régen sürgetett gazdasági ismétlő iskola szervezése ügyében július 3-án pénteken délután 4 órakor a városháza 7 számú szobájában az iskola-szervező bizottság ülést tart. Az ülésen egyedül az iskola szervezésének módzatai fölött fog a bizottság tanácskozni. A szervező bizottság tagjai Oláh Károly v. tanácsos elnöklete alatt a tanács kebeléből az elnökön kívül Király Gyula gazdasági tanácsos, Aczél Géza v. főmérnök, Roncsik Lajos v. főszámvevő. A tanács felhívására a debreceni gazdasági egyesület a bizottságba következő tagjait küldte ki: Riekl Antal elnököt, ifj. Bányai István alelnököt, Hutiflész Kázmért a lótenyésztési bizottság elnökét és Rácz Lajost az egyet titkárát. Ajánlja az egyesület továbbá a tanácsnak, hogy a bizottság értekezletére Szabó Lajos vincellér képző intézeti nyug. igazgatót és Biró Géza szőlészeti igazgatót, mint szakférfiakat is hívják meg. A tanács azon kívül természetesen felkérte Csányi Viktor kir. tanfelügyelőt is a bizottságban való megjelenésre, kinek e részbeni szaktudása és gyakorlata a szervezés munkálataiban szinte nélkülözhetetlen volna.

× **A központi választmány ülése.** A város központi választmánya e hó 2-án (csütörtökön) délután 4 órakor a városháza nagytanácstermében ülést tart. Az ülésen az 1904 évre egybeállított képviselő választói joggal bírók névjegyzéke ellen beérkezett felszólamlásokat fogják, a választókerületek sorrendje szerint, elintézni. Az ülésen a távol lévő polgármester helyett, Vecsey Imre városi főjegyző fog elnökölni.

× **A jog és pénzügyi bizottság ülése.** A jog és pénzügyi bizottság Vecsey Imre városi főjegyző elnöklete alatt a városháza nagytanácstermében ma délután 4 órakor ülést tart. Az ülésen a közgyűlés elé terjesztendő fontosabb folyó ügyeket fog a bizottság letárgyalni.

Ágról-ágra.

Rózsaszínü morzsák.

A 16 milliós ülése.

Nevezetes ülése volt hétfőn az egyesített jog-, pénzügyi és gazdasági bizottságnak.

A 16 milliós nagykölesön dolgát hánytákvetették meg a bizottság érdemes tagjai, az ügyhöz méltóan: ünnepélyes komolysággal.

De hát nincs olyan ünnepi ruha a világon, melyen ne volna ránc, hiszen még a fényes napon is vannak — foltok!

Természetes tehát, hogy a komoly tárgyalás során jutott része a — derűnek is!

*

Az egész ülés legjobb ízű (bár néha el is vetette a súlykot) közbeszólója Sz. bizottsági tag volt, a ki bár szintén érdemlegesen szólott a tárgyakhoz, némileg még is ellenzékelt képviselt, de főképen nem tudta megállani, hogy el ne ejtse sen egy-egy magyarosan mérges kiszólást.

Az egyik tételt vitatják éppen legjavában s annak helyességét bizonyítja a tanács egyik tagja.

Sz. uram hallgatja, hallgatja megilletődéssel aztán kibeküldte:

— De hiszen az is csak kenyéret eszik a ki azt csinálta, én nem vállalom szószerint!

(Értsd az is ember fia s így hibázhat.)

A bizottság a közbeszólás gúnyját hirtelen nem értette meg s így többen közbe kiáltották:

— Hogy érti!?

— Nem értjük!?

— Hát úgy, — veti oda Sz. uram — hogy ez is olyan, mint az újságíró kalendárium csinálása, mikorra szárazságot jósol, hát akkor szakad le rendszerint legjobban — az eső!

*

A siketnémák egyletének alapítványul megszavazott 20.000 korona kapcsán még S. bizottsági tag agítált erősen, kívánva a székelyhidi vasut kiépítésére már régebben közgyűlésileg megszavazott 40.000 korona kiutalását.

— Nem adjuk!

— Nem szavazzuk meg!!

Zug az ellenzék ismét csak S. uram vezetésével.

— Nem lövöverseny ez, — magyarazza tovább S. uram — hogy akkor veszik fel költségvetésbe a 100 aranyat, mikorra már meg is volt szavazva.

— Akkor hát a közgyűlés elé viszem, — vágja vissza S. bizottsági tag.

— Viheti, a mit nem adunk, — zugják tovább, mert tényleg — nem is szavazta meg a bizottság!

*

A közművelődési palota felépítésének még alapítójáé gyanánt — a város részéről — a tanács 100.000 korona kölcsönt javalt a bizottságnak elfogadásra.

A tárgyalás során aztán feláll K. bizottsági tag, (az erre hivatottak sorából) aztán nagy melancholiával mondja el, hogy szeretné ugyan, de minek a most?

Méltó bosszúságra gerjed erre a főispán s gyönyörű érvekkel törpíti le a kétkedők — eszejárását.

— Sőt — ugymond — én nagyon szeretném, ha ennél az összegnél jóval többet szánna rá a derék város — a kulturájára!

— Természetesen — veszi fel a szót a leszegyenített lateiner K. — én is úgy értem ne szégyenkezzünk ennyivel, ha többet nem adhatunk! De ha már többet nem adhatunk, hát én is jószívvel járulok hozzá.

Szól, leül, míg sokan, meg körötte — mosolyogtak.

*

No de hála Isten, jól van ez így a hogy van.

Hiszen a ház nem templom, hogy benna néha napján a bár egyetértő család tagjai ne veszekedjenek.

Hát miért ne csipdeshetnék egymást a t. bizottság tagjai is kissé.

Hiszen mindnyájan kenyéret eszünk! Mint a hogy azt Sz. uram is (és pedig nagyon bőlesen) vallja.

Külömben is ha a vége jó, hát minden jó.

Már pedig a vége teljesen jó, mert a kölesönök hovatfordítását a kölesönt is megszavazták.

A Szabadság olvasóihoz.

Az 1903-ik év második fele kezdődik július 1-én.

Bizalommal és nyugodt lélekkel fordulunk az új félesztendő küszöbén Debrecen város művelt olvasó közönségéhez: a Szabadság beváltotta ígéreteit és beváltotta a hozzáfűzött reményeket.

A Szabadság ma már oly lapja Debrecen város közönségének, mely teljesen egyértékű a fővárosi sajtó elsőrendű újságjaival.

A Szabadság értesüléseiben pontos és megbízható, irányában és szellemében nemzeti, irodalmi szinten álló.

A Szabadság politikai, közéleti, társadalmi s hirszolgálati összeköttetései oly kitűnőek, hogy az események sodrában is ki tudja elégiteni a jogos igényeket.

A Szabadság ítéletében, bírálatában mindig önálló, független, erős meggyőződéséhez bátran ragaszkodik. Debrecen város közönségének összes érdekeit a Szabadság híven képviseli s támogatja.

A Szabadság szerkesztősege tehát méltán fordulhat a város összes művelt olvasóihoz azzal a kéréssel, hogy fizessenek elő a Szabadságra.

A Szabadság a jövő félévben még fokozottabb lelkesedéssel fogja teljesíteni kötelességeit s a szerkesztőség arra törekszik, hogy a Szabadság Debrecen város művelt közönségének kedves, nélkülözhetetlen lapja legyen.

A Szabadság szerkesztősege.

*

Szabadság.

A Szabadság előfizetési ára:

Helyben:

Egész évre . . . 12 korona.
Félévre . . . 6 korona.
Negyedévre . . . 3 korona.
Egy hónapra . . . 1 korona.

Vidékre:

Egész évre . . . 20 korona.
Fél évre . . . 10 korona.
Negyedévre . . . 5 korona.

A fürdő-évad alatt a Szabadságot az előfizető kívánságára bárhová elküldjük.

Debrecen, Csapó utca 9.

Tisztelettel:

A Szabadság kiadóhivatala.

Távbeszélő száma: 275.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap tünep napon d. e 9—12-ig.

Jul. 2. A dalegylet dalestélye a Vigadóban

Jul. 2. A keresk. és iparkamara közgyűlése.

Julius 4. Az István gőzm. munkásainak mulatósága a Margit fürdőben.

Julius 4. A polgári kör mulatósága a Nagyerdőn.

Névtelen levelek.

Pár esztendővel ezelőtt valami elvetemült bujkáló — névtelen levelekkel árasztotta el Debrecen város előkelő társas köreit.

Mondják, hogy a névtelen levelek oly gyalázatosak, oly szemérmetlenek voltak, hogy egy részüket át sem lehetett adni a rendőrségnek.

Am azért egész halommal kerültek a csuf névtelen levelek a rendőrség kezébe, mely azonban hiába kutatott, az ügyesen vájkáló vakondot nem bírta megcsipni.

Most az a hír terjedt el a városban, hogy a névtelen levelek megint írónak és sűrűn érkeznek olyan tiszteltreméltó egyéniségekhez, a kiket semmiféle vádnak, gyanúsításnak még csak árnyéka sem érhet.

A rendőrség megint kutat. De előre megjósolhatjuk, hogy a szigorú vizsgálatnak nem lesz eredménye. Ennek oka pedig az, hogy a ki névtelen leveleket ír, az a legaljasabb és legutálatosabb gonosztevő. Ezt tehát felette nehéz, majdnem lehetetlen leleplezni; mert ravasz, romlott, fekélyes agyu s gyáva.

Nem is azon csodálkozzunk mi, hogy a névtelen levelek gaz írója nem kerül hurokra, hanem azon, hogy itt a nagy alföldön, a végtelenbe nyuló rónaságon, a nyíltság, az egyenesség honában megteremhet, levegőt szivhat s kifejldhetik ilyen gyáva, förtelmes gonosztevő.

Debrecennek szélesek, szabadok, nyíltak az utcái. Az udvarok itt tágasak — a szem mindenfelé szabadon elláthat.

Ha pedig a lakosságot vizsgáljuk, a debreceni ember éppen olyan természetű, mint a házak, az udvarok, az utcák, a szabad rónák, melyek körülveszik. Itt az alattomoság ismeretlen; a briganti becstelenség itt meg nem teremhet; lelki tisztaság ellen való orvlesipuskás kalózkodás erre se talajt, se mérges gyökerének táplálékot nem talál.

Hogyan lehetséges tehát, hogy mégis évek óta itt rejtőzhetik és még a

maga egyedülvalósága perzselő kietlenben el nem senyvedt az a minden anyagyilkosnál, minden gyermekesonkitónál, utonálló rabló zsványnál gyávább, undokabb gazember, a ki Debrecenben rágalmozó, fekélyes tartalmu névtelen levelek irására vetemedett?

A ki névtelen leveleket ír, szerintünk annál romlottabb lelkű s gyávább zsványa nincs a világnak.

Akasztófa-halállal kellene büntetni törvény szerint minden névtelen levélíró.

Csak az a baj, hogy nem lehet elcsipni, nagyon óvatos a gyávák gyávája s így az akasztófát éppen az kerülné ki legbiztosabban, a ki arra legteljesebben megérett, sőt már elevenen meg is rothadt.

* **Puky főispán nyaralása.** Puky Gyula főispán az ideai nyarat családjával Igló-Füreden tölti. A főispán már meg is rendelte a szállást és e hónap 10-én utazik Igló-Füredre. Előbb a főispán még néhány napot hivatalos ügyben Budapesten tölt.

* **Boczkó főkapitány szabadságon.** Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány ma kezdi meg hat heti szabadságidejét. Ezalatt a főkapitányt Végh Gyula, a bűnügyi osztály főnöke helyettesíti.

* **Személyi hír.** Kovács József polgármester ma városunkból pár napra Parádára utazott, hova családját fürdőzésre kísérte el. A polgármester távollétében a holnap tartandó központi választmányi ülésen helyettese Vecsey Imre városi főjegyző fog elnökölni.

* **Jóváhagyott alapszabály.** Puky Gy. főispán elnök a siketnémákat gyámolító egyesület nevében csak nem rég terjesztette fel jóváhagyásul az egyesületnek a miniszter kívánságai szerint módosított alapszabályait. Mint értesülünk a módosított alapszabályok a jóváhagyási záradékkal már tegnap leérkeztek a belügyminisztertől az egyesület elnökségéhez s így most már az egyesület tényleges működésének megkezdésére mi sem áll utjában.

* **Gazdák kirándulása Erdélybe.** A debreceni gazdasági egyesület a Székelyföldre rendezendő tanulmányi kirándulását augusztus 26-tól szeptember 4-ig fogja megtartani. A kirándulás uti terve: Kolozsvár, Marosvásárhely, Szász Régen, Ó-Toplic, Borszék, Gyergyó-Szent-Miklós, Csíkszereda, Tuszád, Brassó, Hétfalusi Csángó községek, — Sinaia (Románia), Brassó (gróf Teleki Aurél uradalma), és a Fogarasi állami ménes megtekintése. A kirándulás vezetője Rácz Lajos gazdasági egyesületi titkár, kinél a tervezett ut és költségei részletesen megtudhatók.

* **Peng a kasza.** Elmult Péter-Pál, a magyar gazdaközönségnek ez a nevezetes napja. Nevezetes Péter-Pál, mert tulajdonképen az aratást jelenti. Ahány földbirtokos van, az ilyenkor mind az eget nézi, félve a borulástól és az esőtől, amely az aratási munkálatoknak cudar ellensége. Az égvizsgálás különben most erősen megokolt, révén az esősidőnek, amely Medárd nap óta nem igen enged az erejéből. A széllel és nagyobb viharral járó esőzések hetek óta napirenden vannak s a derült égből olyan ritkaság, mint a nagy bankó a szegény ember bugyelárisában. Am ha az idő nem is kedvezett a gabonaérésnek, azért bő termés ígérkezik. Az aratáshoz egyébként egyes helyeken már Péter-Pál előtt hoz-

záfognak, de az igazi munka csak a héten veszi kezdetét. Konstatálhatjuk ez alkalommal azt is, hogy az Alföldön végbemenő aratási munkából mindinkább hiányoznak a hajdanán megszokott nagy kalapu tótok, a kik a buzatermő megyéket elárasztották s akik most a szabad Amerika bányáiban és gyáraiban aratnak, még pedig egész esztendőn át.

* **Eihelyezett állatorvos.** A miniszter Vavra József debreceni állami állatorvost Jászberénybe helyezte át.

* **Ragályos száj és körömfájás.** Debrecen város V-ik és VI-ik körzetében ragályos száj és köröm fájást állapítottak meg a szarvasmarha állományban. Mivel e két körzet állománya törvény szerint megvizsgálandó: a mezőrendőrkapitányság értesíti az összes tulajdonosokat, hogy állataikat ujabbi értesítésig a legelőre július 1-től ki nem bocsátathatják. Értesíti őket továbbá, hogy az állatok járlatait a vizsgálatot teljesítő állatorvosnak a helyszínen átadni kötelesek. Megjegyzi végül a mezőrendőrkapitányság, hogy az V-ik körzet nagyrészt a város belterülete is, tehát a város melletti összes legelőkre (csordákra) vonatkozik a betiltás, a VI-ik körzet a Pallag, a nagyesere és részben a halápi erdőség.

* **A csalódás áldozata.** Megirtuk, hogy Kiss Róza borleány szerelmi csalódás miatt mérget ivott. A szerencsétlen leány hosszas kintlódás után tegnap délben meghalt a kórházban.

* **Kerületi és ipartestületi betegsegítő pénztár.** Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány a következő értesítést adta ki. Tudomásomra jutott, hogy a helybeli kerületi betegsegélyzőpénztár azon nyomtatott értesítvényt bocsátotta ki és küldte szét a helybeli képesített iparosokhoz és alkalmazottaikhoz, hogy a 4644—1903. rfk. sz. alatt meghozott elsőfoku iparhatósági határozat alapján az ipartestületi tagoknak a kerületi és ipartestületi betegsegélyzőpénztár közötti szabad választási joga fennáll. Minthogy ezen határozat ellen az ipartestületi betegsegélyzőpénztár fellebbezéssel élt, tehát az még nem jogerős, ennél fogva a kerületi betegsegélyző pénztárnak fenti értesítés kibocsátására joga nem volt, mit ezennel a helybeli képesített iparosok és alkalmazottaiknak tudomására hozok.

* **Halálozások.** A tegnapi napon a következő haláleseteket jelentették be az auyakönyvi hivatalnál: Kujtos Gábor gör. kath. 1 hónapos. Matkó János ev. ref. 7 hónapos. Kauengiszter Sámuelné izr 72 éves. Rác Gábor ev. ref. 2 éves Nagy István ev. ref. 6 éves.

* **Baleset.** Gyurka László, magyar államvasuti őr fia eddig ismeretlen körülmények között lábát törte. Beszállították a közkorházba.

* **Abdul Kerimből—Jordán János.** Egykét évvel ezelőtt egy török ifju vetődött Szatmár városába s ott letelepedett. Abdul Kerim, így hívták az ifjút, jóra való kereskedő lett s most, mint tudósítónk jelenti, áttért a görög katolikus hitre. A Macedóniába való török a keresztségben a János nevet kapta, miután előbb belügyminiszteri engedéllyel fölvette a Jordán családi nevet.

* **Elveszett ékszer.** Elveszett egy 3000 kor értékű, majdnem négyszögletes, smaragdzöld színű női mellű. A megtaláló illő jutalmat kap, ha beviszi a rendőrség bünyügyi osztályához.

* **Értesítés.** A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya részéről a szülők

és gyámok értesítettnek, hogy a magyar kir. honvéd hadapród iskolákban az 1903—1904 tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmények megérkeztek. Pályázati véghatár idő augusztus 1-ső napja a vonatkozó hirdetmények a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztály hivatalos helyiségében (Városház emelet 17 ajtó) betekinthetők, hol az érdeklődők felvilágosítást nyernek.

* **Pályázati hirdetmény.** A Honvédelmi miniszter leküldte a városi tanácshoz Budapest székes főváros közönsége által József kir. herceg honvéd főparancsnokságának 25-ik évfordulója alkalmából s annak emlékére a m. kir. honvédség árvái részére az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyekre vonatkozó pályázati hirdetményt, melyszerint Szeptember hó 1-től a József fiarvában két hely kerül betöltés alá.

Ezen árvaházakba illetve alapítványi helyekre való felvétel kellékei a következők:

a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója.

b) Vagyontalanság.

c) Félárva (a kik t. i. apátlanok vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága.

d) hogy az árva 6-ik életévét már betöltötte és hogy a fiu árva a 10-ik életévét még tul nem haladta.

e) hogy ép testü és elméjü, a himlőn átesett vagy ellene sikerrel beoltatott.

Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elmebeli állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt kérvények augusztus 1-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be. Felvilágosítást ad a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya.

* **Nagy zeneestély az Angol Királynőben.** Az Angol Királynő szálló diszkertjében a Magyar testvérek zenekara ma július elsején este fényes zeneestélyt rendez. A kitűnő zenekar teljesen új darabokkal fog a közönség elé lépni. *Kitűnő magyar konyha, a legjobb kerti és hegyi borok állanak a közönség rendelkezésére.* A pontos kiszolgálásról a tulajdonos gondoskodik. Kiváló tisztelettel Hauer Bertalan.

* **Verekedő tehenészek.** Ökrös Lajos és Lukács Mihály nem tanulták el a szelidséget az őrizetükre hizott bociktól s a nagyerdőn összeverekedtek. Verekedés közben Lukács úgy fejbe kólintotta kollégáját, hogy a kórházba kellett szállítani.

* **Kajla Jónás Lajos** ujonnan szervezett zenetársulata ma este az *Emkekávéházban* tartja bemutató első előadását.

* **Ingatlanok forgalma.** Lakatos Eszter Bőr Istvánné veszi a debreceni 189. és 190. sztjkvben foglalt 3 hold 802, illetve 3 hold 770 négyszögöl új osztású földet Lakatos Istvántól 1000 kor. Pethő Ferenc és neje Csányi Eszter veszik a debreceni 3129. sztjkvben foglalt 3 hold 450 négyszögöl ondódi földet C. Kovács Istvántól 2650 kor. Szücs István és neje Boldogh Zsuzsanna veszik a debreceni 2256. sztjkvben 5660. hrsz. a. foglalt 6 hold 450 négyszögöl ondódi földet Jámbor Juliánna Falusi Györgyné és társaitól 4000 kor. Arva István veszi a debreceni nagyeserei 125. sztjkvben foglalt kaszálót Nagy Ferenc és neje Lovász Juliánától

240 kor. Szakál Sára veszi a debreceni 5083. sztkvben foglalt 887 és fél négyszögöl Csapókeri szőlőt Csöregh Ferenc-től 1600 kor. Szepesi Sándor és neje Nyiri Julianna veszik a debreceni 7165. sztkvben foglalt Mörice-telepi majorsági földet Mezei István és neje Nyiri Erzsébettől 2400 kor. Kozma Imréné Kiss Eszter veszi a debreceni 400. sztkvben foglalt Paesirta-utca 6. számú házat Bujdosó András és neje Bodi Esztertől 6400 kor. Pásztor István és neje Zajác Mária veszik a debreceni 3920. sztkvben foglalt 740 négyszögöl boldogfalvaikerti szőlőt Lengyel János és neje Barna Erzsébettől 2800 kor. Kállai János és öz. Kállai Jánosné Györi Mária veszik a debreceni 2235. sztkvben 6752. hrsz., a. foglalt 6 hold 750 négyszögöl ondódi földet Dávid Sándortól 5200 kor.

* Egy világos sárgaszínű, fehér körmű vizsla kölyök elveszett. Kéretik a megtaláló illő jutalom ellenében Csige-kerti Vidatelek 20. sz. a. átadni.

x Fredin nek nevezetik a kitűnő, Selle és Kary cégtől Bécs XII. gyártott tisztító szer színes és fekete cipőkhöz, mely a cipőknek szép, fényes színt kölcsönöz és a bőrt legjobban kiméli. Fredin minden cipőüzletben, droguáriában sat. kapható.

x Egy asztalos tanuló félvétetik — Barna-utca 4. sz. a. Ács Imre asztalosnál.

Az Arany Bika kávéházában ma este Rácz Károly zenekara játszik

EGYHÁZ es ISKOLA.

Beiratások. A debreceni áll. főreáliskolában az előleges beiratások az 1903-4. tanévre július 1-3. napjain tartatnak mindig a délelőtti 8-11 órákban. Bemutatandó a születési okmány és az utolsó iskolai bizonyítvány. Ez alkalommal csak a beiratósi díj 9 korona 70 fillér fizetendő. Az igazgatóság.

Gazdasági bizottsági ülés. A debreceni ev. ref. egyház gazd. bizottsága ma július 1-én d. u. 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melyen folyó ügyeket fognak tárgyalni.

Beírás a felső kereskedelmi iskolába. A jövő tanévre szóló beírás július 1-3 napjain d. e. 19-12 órákban történik. A beíráshoz bemutatandó az utolsó iskolai bizonyítvány és első ízben beiratkozó tanulók részéről a születési bizonyítvány is. Ez alkalommal az első havi tandíj fejében 20 K. fizetendő. Jeles előmeneteli szegénysorsu tanulók tandíjmentességért vagy alapítványi helyért való kérvényüket már most, de legkésőbb aug. hó 1-éig adhatják be. A szeptemberben kezdődő tanévben a polgári fiúiskolának első, második és harmadik osztályába iratkozhatnak. Az igazgatóság.

Óvók évszázó ünnepe. Városunk óvói közül ma délelőtt kettő tartja meg ez idei évszázó ünnepét. Ezek a Timár-utcai és Mester-utcai óvók. Az évszázó ünnepekre ez uton is felhívjuk a szülők és tanúgybarátok érdeklődését.

Beírás a polgári fiúiskolába. A jövő tanévre való előleges beírás július 1-3 napjain mindig d. e. 10-12 és d. u. 5-6 órákban történik. A jelentkezők utolsó iskolai bizonyítványukat, az első ízben beiratkozók azonfelül születési és újra oltási bizonyítványaikat is tartoznak bemutatni. A középiskola első és második

osztályából átlépőknek a beírásnál jeleljük ki a különbözeti vizsgálat tárgyait. A beírásnál 5 k. beiratósi díj és az első negyedévi tandíj fejében 15 k. összesen tehát 20 k. fizetendő. Szegénysorsu, jeles előmeneteli tanulók tandíjmentességért való kérvényüket a beiratkozásnál adják be. Az igazgatóság.

TAVIRATOK.

Folytatják az obstrukciót.

Budapest, jun. 30. A függetlenségi-párt ma este értekezletet tartott. Összes párttagok megjelentek. *Éjjel egy óraker az értekezlet óriási szenvedélyes vita közt még egyre tart.* Ugy látszik a harciasabb elem fog felülkerekedni és valószínű, hogy kimondják az obstrukciót. *De határozatra az éjjel alig kerül sor, mert lázas, izgalmas jelenetek közt foly a vita.* Valószínűleg holnap folytatják a konferenciát.

Tüzérség a honvédségnél.

Budapest, jun. 30. A Budapesti Hírlap mai vezércikkében közölt információ alapos. A honvédségnek tüzérséggel való ellátása elhatározott dolog. Az új katonai szervezet munkálata elkészült és annak tartalmához a király hozzájárult.

Kilépés a szabadelvűpártból.

Budapest, jun. 30. Vészi József képviselő a szabadelvűpárt elnökéhez intézett levelében kijelenti, hogy a párt kötelékéből kilép. Ezt azzal okolja meg, hogy az 1899. évi 30 törvények azon intézkedését, — mely szerint az autonóm vámtarifa törvénynek válása előtt külállamokkal kereskedelmi szerződések nem köthetők, az ország érdekeire nagy garanciának tekinti. Minthogy pedig Khuen-Héderváry miniszterelnök ezt a garanciát feladni szándékozik, Vészi kilép a pártkörből.

A verbászi kerület.

Uj verbász, jun. 30. Az uj-verbászi kerület szabadelvű pártja egyhangulag Vojnits István bárót jelölte a képviselő-ségre. Kétszáz tagu küldöttség kéri fel Vojnits bárót a jelöltség elfogadására.

Gyilkossági kísérlet egy tárgyaláson.

Budapest, június 30. Izgalmas jelenet játszódott le ma a büntető járásbírósnál. Nagyósi Ferencné szül. jászapáti Kaszás Beatrix — néha Kaszás tábornok leánya — panaszát tárgyalták, ki férjét Nagyósi Ferenc fővárosi tanárt és annak jogi képviselőjét dr. Ernyei Mór ügyvédet a rajta elkövetett becsületsértés és rágalmazásért panaszolta be. Az asszony és férj között válóper folyik s a bíró azt látta igazolva, hogy a férj és ügyvédjének az árvaszéknél tett állítólagos becsületsértés és rágalmazó nyilatkozatai csak megokolása volt a férj kérelmének, hogy tőle válófélben élő férjétől 16 éves leányukat — ki eddig az asszonynál volt — az árvaszék zár-dába rendelje elhelyezni. A bíró tehát Nagyósi és az ügyvédet is felmentette a mai tárgyaláson. Ekkor a tárgyalásról kijövet Nagyósiné 6 lövetű revolvert rántott elő s előbb férjére lőtt, de nem talált, aztán Ernyeyre lőtt, de

annak inggombja a golyót feltartotta. Harmadik lövését már az elősietők megakadályozták. Az asszonyt Saly vizsgálóbíró nyomban kihallgatta és előzetesen letartóztatta.

A nagy vasuti szerencsétlenség.

Madrid, jun. 30. Az óriási vasuti katasztrófa oka az volt, hogy a Montailó melletti vasuti hid rozoga állapotban volt. A leszakadt vonat kocsjai teljesen összetörték. Az utasok közül mindössze hatan maradtak életben. A vízből kifogott halottak száma 83. Sebesült 130-nál több. Sok holttest egészen szét van darabolva.

Kormányzási zavarok szerbiában.

Belgrád, június 30. Sándor király vagyonát illetőleg Péter király és a kormány tagjai között nézeteltérések merültek fel. Mig a király a vagyont Sándor király örököseinek akarja kiadni, a kormány konfiskálni szeretné azt. Mint hírlik, a kérdés eldöntésénél az orosz követ intervenciál és az előzmények után ítélve, az ügy a király akarata szerint fog elintéztet nyerni.

A minisztérium egyes tagjai közt is nézeteltérések merültek fel. Ezeket ugyan a miniszterelnök elsímitotta, de a szkupstinában heves jelenetek voltak, a radikális háladó és szabadelvűpárti tagok nem férnek össze. Valószínű, hogy új választások lesznek.

Gabona tőzsde.

Budapest, június 30. Buzakinál mérsékelt vételkedv gyöngé. Lanyha irányzat mellett 10,000 métermáza került forgalomba 5-től 10 fillérig-olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek olcsóbbak. Idő: szép.

Buza októberre	7 27-28.
„ novembere	0,00-00.
„ decembere	0,00-00.
Rozs október	6,11-12.
„ októberre	0 00-00.
Zab októberre	5 38-39.
„ novembere	0 00-00.
Tengeri 1904. májusra	6 19-20.
Tengeri júliusra	6 25-26.
„ aug.	5 24-25.

Regény csarnok.

A tejtetvé.

Első rész.

(Folytatás.)

Elkísérte a csendbizont kis erdőszéli lakóháza ajtajáig s ezalatt elmondta neki Louëssarték micsoda nagy bajban vannak és hogy neki támadt az az eszméje, hogy Noirtin Séverine jó szívéhez folyamodik segítségért a kényes helyzetben. Noirtin zavarodotton vakargatta a füle tövét.

Ertem, elhiszem, hogy Gabriella asszony sopánkodik és ha csak rájtam állana, felnégyeltetném magamat, hogy neki meg önnek szívesseget tegyek... De a dolog első sorban a feleségemtől függ és nélküle nem adhatok határozott választ... Különben, tessék velem jönni és mindjárt rendbe hozzuk a dolgot.

Bevezette Bonnay urat a konyhába melynek takaréktűzhelyén lobogott a láng. A viaszkos vászonnal borított asztalon már ott párolgott a forró leves melyből inyesiklandozó olasz káposzta,

füstölthusz és burgonyailat árad szerte. A tüzhely mellett a sarokban ült a fiatal asszony és épen szoptatta a kicsikéjét, Gabriella apja tehát a saját szemével győződhetett meg arról, hogy milyen bőtejtű, megbecsülhetetlen dajka ez a Noirtin asszony.

Röviden lemagyarázta hát a fiatal asszonynak látogatása célját és Louds-sartók kötségszűrését, aztán előadta indítványát, kellőképen hangoztatva azokat az előnyöket, a melyekkel a dolog Noirtin családra nézve járna.

— Jó, jó, — érvelt Sérvenie, — de tegyük fel, hogy elfogadom, akkor ott kell laknom Malpertius kastélyban.

— Igen, egyelőre legalább föltétlenül.

— Ez esetben el kellene választani a kis leányomat és meg kellene tőle válnom.

— Na, mit gondolsz Noirtin?

— En, — felelt a csendbiztos, ujjai közt forgatva sárgaszínű sapkáját, — én azt mondom, hogy mellette is érvet lehetne felhozni. . . . Az igaz, hogy most két gyerekekkel áldot meg az Isten, hát bizony az én fizetésemből nem futja a költség és mi türés tagadás bizony jól esnek egy kis mellékjövedelem.

Aztán meg nem szabad elfelejteni sem nekem, sem a feleségemnek, hogy Bonnay uram nagyon a kezemre járt, a mikor a kinevezésemet kérelmeztem és nagyon örölnék mind a ketten, ha valamivel viszonzhatnók a szivességet. . . . Csak hogy ha az asszony elmegy a háztól magam maradok ideháza és nekem kellene a kicsikére ügyelnem, pedig hát elég dolgot ad az is, hogy a zsandárimra vigyázzak. Mindent jó fontolóra kell venni. (Folyt. köv.)

sérvkötőkben,

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus pelettával a legtökéletesebb a maga nemében! Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kitűnő fekvése által fölülmul minden más gyártmányt.

Egyoldalu 12 korona.
Kétoldalu 24 korona.

Testgyógyászati gyárainban teljes jótállás mellett készülnek továbbá: járó és támgépek, műfüzők ferdénnyeltek részére,

— **műlábak és kezek,** —

haskötők, gummi-görccsér harisnyák stb. stb. Valódi francia gummi-óvó különlegességek eredeti párisi csomagolásba.

Árak korona értékben! Tucatankint 2, 4, 6, 8, 10, 12. Legújabb, 1903. évi, körülbelül 3000 diszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve

Keleti J.

orvos-sebész mű- és kötszergyára. Alapítva 1878. Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17. sz.

NAGY NYEREMÉNY!

400000 K. 300000 K.

nyerhető egy

**Bécs városi sors-
jegy**

**Cs. Hitelintézeti
sorsjegy**

IGÉRVÉNYNYEL

Ára 12 korona.

Ára 15 korona.

Huzás Julius 1-én.

Osztálysorsjegyek a III-ik osztályra

kapathók a

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bankban

261 v. k. szám.
1903

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. bírósnak V. 333/6 1903. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Ujlaki József részére Barcsay Miklós és Simon István debreceni lakosoktól 110 kor. tőke, ennek 1903. évi január hó 1 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 99 kor. 66 fill. perkötség erejéig a már fizetett összeg betudásával 1903. évi január hó 31-én bíróságilag lefoglalt és 1181 koronára becsült butorok, és egyéb ingóságok 1903. évi július hó 4-én délután 3 órakor kezdetét veendő és Debreczenben a Homokkertben levő gőzmalomnál megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debrecen, 1903. évi június hó 6-án.

Bódogh Zs.
bírói kiküldött.

Csak is Selle és Kary-féle

FREDINT

kérjünk.

Legjobb tisztító szer

minden finomabb cipőhöz. Sárga és fekete. Különösen ajánlatik Boxcalfs-, Oscania-, Chevreaux- és Lack-cipőkhöz.

Bécs, XII/1.

Thierry A. gyógyszerész. Csoda-Balzsama.

A legjobb házi gyógyszer étvágy zavaroknál, gyengeség, rossz érzésellen, enyhíti a köhögést, nyálkát feloldja, tisztítja. 12

kis vagy 6 kettős üvegben franko 4 korona. Kapható:

**Thierry A. gyógyszerésznél,
Pregrada bei Rohitsch—Sauerbrun.**

— Valódi csakis a mellékelt jegy mellett. —

Utazásoknál ez a szer okvetetlen szükséges.

Főraktár Budapest TÖRÖK J. gyógyszerésznél, Zágrábban MITTELBACH S. gyógyszerésznél, Bécsben BRADY C. gyógyszerésznél. A.

Eladó ház.

Magoss és Meszena utcán két átjárattal 19. sz. a. ház eladó. — Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

Önkéntes árverés.

A gazdaság felosztása folytán, a hajdunászföldi határban fekvő Nádasszegi pusztán az összes szekerék, ekék, járgány, répvágó, szecs-kavágó és más gazdasági tárgyak folyó évi július hó 8-án reggel 9 órától kezdve eladatnak. Vasuti állomás Kaba, a hol kocsik mindenkor kaphatók.

Özv. Weisz Ignácné.

Thurzófürdő

házilag kezelt
== KLIMATIKUS GYÓGYHELY. ==
Hidegvízgyógyfürdő
Szepesvármegye déli részén fekszik, 575 méter a tenger színe fölött, pompás és nagyterjedelmű és fenyveserdő közepette. — Kitünő forrásvíz. — Allandó fürdőorvos.
Évad május 15-étől szeptember végéig.
Vasuti állomás: Gölncibánya-Thurzófürdő
Posta és távirat állomás. — Bővebből világosítással szolgál a tulajdonos:
MENESDORFER KÁROLY, Gölncibánya (Szepesmegye.)

Kitünő minőségű

pirszén (kcsz)

fűtésre és műhelyek számára, továbbá

kátrány

épületfák, zsindely és deszkatekők, szőlőkarók bevonására

olesó áron kapható

Debreczen sz. kir. város

légszeszgyárában.

... 50 évi siker ...

ESZEKI
ARCKENŐCS
és eszéki
Szalvator
szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C. „Szalvator”
gyógytárából
Eszéken, Felsőváros.

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fill. és 1 korona
1 drb. Szalvator-szappan „ 1 korona
1 tégely kézi paszta „ 1 kor 20 fillér

Lycn rizspor kis doboz 1 kor., nagy doboz 3 kor
Ezer cikke mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71,012 száma B. m. rendeletnek

Főraktár Budapest.

Török József

gyógyszerésznél

VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

**Az Alföldi takarékpénztár
Debreczenben**

kedvező feltételek és gyors elintézés mellett törlesztési jelzalog kölcsönök ad 15—20 évi annuitásokra. Már fenálló jelzalog kölcsönöknek esekélyebb kamatlábu törlesztéses kölcsönökre átváltoztatását (conversiót) készséggel közvetít.

Az igazgatóság.

IGLÓFÜRED

**KLIMATIKUS GYÓGYHELY
ÉS GYÓGYFÜRDŐ** : SZEPESMEGYÉBEN, IGLÓ VÁROS
HATÁRÁBAN, 580 m, a TENGERSZÍNE FÖLÖTT,

ÉVAD, MÁJUS 15-TŐL OKTÓBER 1-IG.

**Nyaralóhely,
Melegfürdők,**

Fenyő- és kádfürdők. NAPI SZOBAÁRAK 1 K. től 6 K.-ig.
HETI SZOBAÁRAK 7 K.-tól 36 K.-ig.

A SZOBAÁRBA EGY TELJESEN FELSZERELT ÁGY ÁGYNEMŰVEL ÉRTENDŐ.

PENZIO

CÉLSZERŰEN BERENDEZETT HIDEGVÍZGYÓGYINTÉZET.

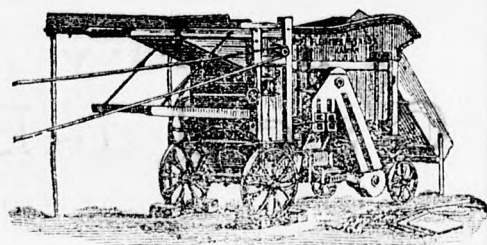
VASUTI ÁLLOMÁS IGLÓ (Kassa-Oderbergi vasut.) BÉRKOCSI-és TÁRSASKOCSI ÖSSZEKÖTTETÉS. POSTA- és TÁVIRDAÁLLOMÁS HELYBEN.

Felvilágosítással szolgál a fürdőgondnokság Iglófüröden.

FLEISCHER ÉS TARSA

gépgyára és vasöntődeje, Kassán, Vám-utca 11.

ajánlja a gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit:

Cséplőkészleteit, cséplőgépeit

Bakar-életlisztító-rostait,

Borsajtóit s szőlőzuzóit.

Gyárt továbbá: MALOM, OLAJGYÁR-és SZESZGYÁR berendezéseket GŐZGÉPEKET, GŐZKAZÁNOKAT, mindennemű SZIVATTYUKAT stb.

Bizományraktár:

Sesztina Lajos urnál,

Debreczenben.

Gazdasági gépeink s egyéb gyártmányaink árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

